די באבע האט געזעהן

(א בילד)

פון מ. שערמאן.

אין חדר איז טונקעל. אויף דער וואנט וואס אנטקעגען דער רויטער קאנאפע סאנצט ארום א שאטען — שאטענס... גיכער פון אלץ זענען עס מענשליכע געשטאלטען — ראזעלע און איך,ביידע זיצען אויף דער רויטער קאנאפע און אונזערע ביידענס קינדערישע אויגען ווארפען טונקעלע בליקען אויף דער וואנט און די וואנט ענטפערט אויף צוריק מיט דיזעלבע טונקעלע בליקען — אונזערע בליקען.

אין חדר איז טונקעל, טונקעל . . . פון גערטענדעל, דורכ'ן אפענעם פענסטער, שמעקען אריין די פאמעראנצען־בוימער און פארשכור'ן דעם חדר. ראזעלע און איך — ביידע זיינען שטארק שכור פון דער פאמעראנצען לופט... קיינער א חוץ אונז צווייען, איז אין חדר ניטא. נישטא...

די באבע איז אוועק צו מנחם'ען, ראזעלעס ברודער, אויף טהעע.

א גוטע באבע!

ראזעלע ליגט אויסגעצויגען אויף דער רויטער קאנאפע, אנגעטאן אין א לייכטער זומער־קלייד, און איך זיץ לעבען איהר און טראכט... פון וואס טראכט איך? איך טראכט, ווי מארגען וועט אויפגעהן די זון און אין חדר וועט ווידער ווערען ליכטיג...

אין חדר איז . . . מיר רעדען ניט, די שטילקייט רעדט פאר אונז, די ווענט רעדען פאר אונז, די שאפע מיט די צוויי צוגעשלאסענע טיהרען, די קאמאדע אין ווינקעל, דער גרויסער אייזערנער קופערט, דער לאמפ אויפ'ן טיש — און דאס ניט הויך, זיי ריידען אזוי שטיל צווישען זיך, אז אונז ווילט זיך ממש איינשלאפען.

ביידע אליין איז גוט ווי די וועלט!

אז די באבע איז נישטא קענען מיר זיך פריי ארומארמען איינע די אנדערע... הגם די באבע ווייס, דאס הייסט זי ווייס, אז ראזעלע און איך האבען זיך ליעב, מעהר ווי ליעב! ראזעלע און איך זיינע ביידע דערוואקסענע קינדער — די ביכלאך זאגען: "מען מעג שוין"... זי איז מיט א יאהר אדער צוויי אפשר עלטער פון מיר, אבער עס מאכט ניט — מיר האבען זיך דאך ליעב.

דאך ווילט זיך אונז ניט, אז די באבע זאל זעהן ווי מיר ארעמען זיך איינע די אנדערע. אמת: די באבע מעג וויסען און פארשטעהן, אבער טאקע בלויז וויסען און פארשטעהן... און טרעפט זי אונז זיצען ביידע ארומגעארעמט, וואלטען מיר ביידע געפיהלט א מאדנע אומאנגענעהמליכקייט, וואס וואלט אונז געקאסט א סך געזונט און מיר וואלטען פאר וואכען לאנג זיך געשעהמט דער באבע צו קוקען אין די אויגען אריין.

אלזא — די באבע דארף ניט וויסען...

— ראזעלע, דו ווייסט, רוף איך זיך פלוצלינג אן צו איהר — איך וועל דיר געבען א קוש!

— טא ווער האלט דיך צוריק?

א געדאנק לויפט דורך:

קלוג געענטפערט!

— איך האב מורא, ראזעלע, איך וואג ניט.

—טא קוש ניט!

א געדאנק לויפט ווידער דורך:

קלוג געענטפערט!

— איך וויל אבער דיר יא געבען א קוש!

— טא קוש! און שטעלט אן די באק.

און א געדאנק לויפט ווידער דורך:

זי האט רעכט, ווי איך בין א איד!

און די באבע איז נאך אלץ ביי מנחם'ען אויף טהעע. א גוטע באבע! און די שטילקייט אין חדר איז אויך א גוטע! גוט וואס גוט הייסט... זי די שטילקייט גלעט אונז ממש פאר די פנים'ער און מאכט זיי פלאמען אין פלעמלאך... עס איז גוט צו זיין אין דער פינסטער! נאר אז איינער טוט דעם צווייטען א גלעט דעם פנים, כאפט ער שנעל צו די האנד, מורא האבענדיג אז די שפיץ פינגער זאלען ניט פארברענט ווערען...

פון גאס טראגען זיך קולות, קליינע קינדער קוויטשען ווי די קעצלאך, און יונגע מאמעס קענען זיך ניט קיין עצה געבען. "א רחמנות אויף די יונגע מאמעס", זאגען כמעט ארויס ביידע גלייך. און דערווייל גלעט אונז די ליעבע שטילקייט פאר די פנים'ער. און מיר ציטערען נאך אלץ איינער דעם צווייטען א גלעט טאן דעם פנים, מורא האבענדיג פאר די שפיץ פינגער זאלען ניט פארברענט ווערען...

— ראזעלע, דו שלאפסט?

— ניין.

— טא וואס זשע האלסטו צוגעמאכט די אויגען?

— עס איז גוט אזוי, האלט איך צוגעמאכט די אויגען.

א גוטע באבע! און די שטילקייט אויך א גוטע! און דאס ווינטעלע פון גערטענדעל מיט די פאמעראנצען בוימער, וואס פארשיכור'ן דעם חדר — זיינען אויך גוטע!

— כישוף! כישוף! כישוף! שטילקייט, גערטענדעל, פאמעראנצען, ווינטעלע...

אין טונקעלען חדר מיט דער ליעבער זיר שטילקייט וועבט זיך א געוועב, א טוך געפלאכטען פון די אידעלסטע זיידענע פעדים!

אויפ'ן הארצען איז, אי מחיהדיג, אי אומעטיג... די שטילקייט ווירקט מארנע אויף די נערוועו. ווען אין דעם מאמענט וואלט איך געקענט גוט, אבער גוט זיך אויסוויינען, וואלט איך געווען אין זיבעטען הימעל... מיר איז דאך אזוי גוט, טראכט איך ביי זיך, צו זיצען לעבען ראזעלען! איך וואלט דוכט מיר, שטענדיג געזעסען אזוי און וואלט קיינמאל ניט געווארען מיעד, פון זיצען לעבען איהר!

ניט קיין שעהנע — אזוי זאגען אנדערע — איז מיין ראזעלע אבער א ליעבע! ווען איך וואלט געקענט וואלט איך פאר אייך זי געמאלען, אבער ווער קען עס מאלען אזא בילד? א מאלער! נו, בין איך דאך אבער ניט קיין מאלער! אגב, וועט איהר בילד ביי מיר סיי ווי ניט ארויסקומען קיין געלונגענע און איך וועל עס בעסער איבערלאזען צו אייער פאנטאזיע! נאר איינס דארפט איהר וויסען — א ליעבע איז מיין ראזעלע! אוי ווי ליעב! אט וועגען דעם קען איך אייך דערצעהלען גאר אהן א שיעור. אבער עס וואלט פארנומען צופיעל פלאץ און פאפיר. אבער — וואס טויג אויסרעכענען אלע איהרע מעלות באזונדער? ליעב איז זי — ריכטיג, שוין!

אויפ'ן הימעל האט זיך פלוצלינג, זייט אויס, באוויזען א שטערנדעל די גרויס ווי א בעבעלע און האט גנביש אריינגעקוקט דורכ'ן אפענעם פענסטער צו אונז אין חדר. זיין אויג, ווי דער אויג פון א מרגל, געשיקט פון דעם הימעל אויסגעפינען דעם סוד פון אונזער אליין זיין אין חדר...

דעם אמת געזאגט, האב איך זיך שטארק געשראקען פאר'ן שטערנדעל מיט זיין מרגלישען אויג. דאס הארץ האט מיר געזאגט, אז מיט דעם פלוצלינגדיגען אנקום פון דעם שטערנדעל אין הימעל וועט אויך, פלוצלינג, אזוי אנקומען די באבע...

און פאר דער באבען האב איך מורא!

איך האב זיך גענומען בעטען ביי ראזעלען: לאמיר ביידע געהן שפאצירען צום ים האט זי מיר ניט געפאלגט און געהייסען מיר ווייטער זיצען אזוי לעבען איהר און ניט רעדען קיין ווארט... "אונז איז דא ביידען אזוי גוט", האט זי שטיל ווי א געבעט געטאן א שעפטשע צו מיר און גענלעט מיין האנט...

און וואס טיעפער דער שטערנדעל האט אריינגעדרונגען אין חדר, אלץ שטארקער האט אנגעהויבען צו קלאפען מיין הארץ און, ווי געוואלט ארויסשפרינגען און איבערלאזען מיך אליין... איך האב מורא, האב איך שטיל זיך געווענדעט צו איהר אויפ'ן אויער. אז דו האסט מורא, קינד, טא געה"... האט זי מיר ווי א שטויס געגעבען פון זיך און איז געווארען ברוגז אויף מיר...

אין חדר איז טונקעל. די באבע איז א — — —

— ראזעלע, די באבע געהט! — דערלאנג איך שטיל א זאג ארויס.

— זי געהט ניט, עס ווייזט זיך דיר בלויז אויס! ענטפערט זי ברוגז און האלט דעם קאפ איינגעגראבען טיעף אין בוזים.

— אבער די באבע געהט דאך פארט!

זי וועקט זיך אויף, עפענט אויף די אויגען, פארשארט די האר אין א זייט און זוכט זשערנע אין דער טיעפער טונקעלקייט... "וואו איז די באבע?" גיט זי מיך א נעהם אן פארן האנט און ווארט אויף אן ענטפער פון מיר.

פון א ווינקעל דערהערט זיך א שטים: — קינדער פארוואס געהט איהר ניט איהר אריין צו מנחם'ן טרינקען טהעע?

א גרויסע צאהל איינגעוואנדערטע אין אמעריקא הייראטען מיט פרויען פון פרעמדער אפשטאמונג

אינטערעסאנטע פאקטען וועגען די פארשידענע נאציאנאליטעטען אין אמעריקא, געזאמעלט אין די אימיגראנטען־קוועלען. פון מערי אייבערהעמס

צווישען די מייסטע נאציאנאלע גרופען פון די אימיגראנטען־קווארטאלען אין די פאראייניגטע שטאאטען איז די צאהל פרויען פון יעדען פאלק גלייך כמעט מיט דער מענערישער באפעלקערונג. און דער פאקט פון געמישטע חתונות צווישען פארשידענע פעלקערשאפטען ענדערט די פראפארציע זעהר וועניג. אין דער אידישער, דייטשער, פוילישער, באהעמישער און איירישער אימיגראנטען קאלאניעס געפינען זיך ניט וועניגער פרויען ווי מאנסביל, ספעציעל אין די פאמיליעס פון די איינגעבירגערטע עלעמענטען. און אויב א דייטש, אשטייגער, הייראט אן אירישע אדער א פוילישע פרוי, ווערט דערפון דער דייטשער אדער דער פוילישער קווארטאל ניט שיטערער און ניט בלאסער אין קאלאריט.

אין אנדערע אימיגראנטען קווארטאלען, וואו די צאהל באפעלקערונג איז קלענער איז שוין די פאזיציע פון די פרויען אין די קאלאניעס א גאנץ אנדערע.

די שרייבערין פון די שורות האט אין 4 גרעסטע אמעריקאנער צענטרען באזוכט, צום ביישפיעל די "טשייני טאונס" און האט זיך געוואונדערט, וואס מען זעהט ניט אין גאס אדער ארויסקוקען פון א טיהר צו א פענסטער קיין איינציגע כינעזישע פרוי. אין די כינעזישע לאונדרעס אפילו וואו עס ארבייטען ניט בלויז מענער, זיינען באשעפטיגט פרויען פון אלע פעלקער, אבער ניט קיין כינעזערקעס.

נאך א קורצען שטודיום פון דער אויפפאלענדער דערשיינונג, האט זיך ארויסגעצייגט א קליינינקייט. אז ערשטענס זיינען אין די מאנגאלישע קווארטאלען איבערהויפט דא וועניג פרויען, און דאס ביסעל ווייבער, וואס זיינען יא דארט האבען א טבע אדער א פאמיליען געזעץ ניט צו ציינען זיך אין גאס. אין מיטען העלען טאג, אזוי ווי עס האט זיך געפיהרט פארצייטען אין א סך אריענטאלישע לענדער, וואו היינט דערשיינט די פרוי יא אין גאס, אבער מיט א פארדעקטען פנים.

וועניג נאציאנאלע פרויען באגעגנט מען אויך אין די פראנצויזישע קווארטאלען פון אמעריקא און מעהר ווי א העלפט איינגעוואנדערטע פראנצויזען הייראטען אויסלענדערקעס און אם ליעבסטען אזעלכע וואס קענען פראנצויזיש.

דאס איז א מערקווירדיגע ערשיינונג ביי א פאלק פון נאכטלעבען און קאליהפולען נאציאנאלען ראמאנטיזם!

הפנים אז דער גייסט פון אמעריקאנער שמעלצטאפ ווירקט אויף די פראנצויזישע אימיגראנטען א סך שטארקער ווי אויף אנדערע איינגעוואנדערטע עלעמענטען און פארקיהלט זייער סענטימענטאליזם און הייסען טעמפעראמענט.

אין באצוג צו די אריענטאלישע אימיגראנטען משפחות פיהרען זיך אויף די אריענטאלישע אידען אין זייער פאמיליען לעבען ניט פיעל אנדערש, ווי די ניט־אידען און האבען אין זייערע קווארטאלען א קליינע צאהל אימפארטירטע היימישע פרויען, און די דאזיגע קליינע צאהל איז פארהייראט צום עלטערען דור, ניט קוקענדיג אויף דעם וואס די ברוינע און שווארצע אויגען זייערע און זייערע פיגורען...

די טעטיגקייט ארום דער אידישער פארם שול אין דזשארדזשטאון

...

טראכאמא

פון פ. ל.

די יונייטעד סטייטס פאבליק העלטה סירוויס האט לעצטענס אנגעפיהרט אונטערהאנדלונגען מיט דעם גאווערנאר פון ניו מעקסיקא צו קריגען די ערלויבעניש צו מאכען עקספערימענטען איבער די אינדיאנער...

א נייע געבידע

שנעלע הילף

רומאטיזם

לאמבעגא

נוראלדזשיא

קאפ־שמערצען

פארקיהלונגען

אספירין טאבלעטס וועלען פארלייכטערען דעם שמערץ. קיין צווייפעל וועגען דעם. אפילו די שמערצע וועלכע האבען זיך שוין איינגעגעסען טיעף אין א מאנ'ס ביינער. אפילו די סיסטעמאטישע שמערצען וואס פרויען ליידען. זיי גיבען זיך אונטער דיעזע טאבלעטס! דער עכטער אספירין ברענגט פיעלע וויכטיגע נוצען. לעזט די אויספרובירטע דירעקשאנס וועלכע געפינען זיך אין יעדען פעקדזש פון אספירין טאבלעטס און ליידט ניט קיין אומזיסטע שמערצען פון נוראלדזשיא, נוריטיס, רומאטיזם א. ד. ג. האלט א באטעל פון דיעזע טאבלעטס אין הויז; טראגט מיט זיך די פאקעט פושקעלע אויב איהר ליידט פון אנערווארטעטע קאפשמערצען, אדער פלוצלונגע פארקיהלונגען. שנעלע הילף אהן אירגענד וועלכע שעדליכע ווירקונגען. אספירין גרייפט ניט אן די הארץ. זוכט נאך בלויז יעדעס מאל דעם נאמען אספירין און דאס ווארט דזשענואין (עכטער) וועלכע זיינען געדרוקט אין רויטע שריפט אויף יעדער באקס.

TRADE MARK REG.

BAYER ASPIRIN